

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Scholia In Primarias Preces Imperatoris

Chokier, Jean de
Coloniae Agrippinae, 1674

Sectio II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62387](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62387)

Sectionis II. Summarium.

Conceditur suæ Cæsareæ Majestati facultas Preces Primarias porrigendi, seu personas idoneas nominandi quibusvis Collatoribus seu Collatricibus, quacunque illi illæve dignitate præfulgeant ad quæcunque beneficia Ecclesiastica per sacrum Romanum Imperium ubilibet constituta, sive in Ecclesijs Cathedralibus, etiam Metropolitanis, Collegiatis, vel alijs quibusvis Ecclesijs, sive beneficia sint cum cura, sive sine cura, dignitates, personatus, administrationes, vel officia. Quæ tamen facultas restringitur primò; Dummodo dignitates in Cathedralibus, & Metropolitanis, post Pontificales maiores, aut Collegiatis, principales non existant: Secundò dummodo singulæ collationes, & singulæ & Ecclesiæ, ex hoc ultra quam in uno beneficio non graventur. Tertio; Et ipsi Collatores Collatrices saltem quatuor beneficiorum Ecclesiasticorum habeant collationem.

Sectio II.

Hinc est quod tuæ Celsitudinis supplicationibus inclinati, dicta auctoritate, præsentium serie, eidem T. C. concedimus, & indulgemus, quod si a per te quibusvis Collatoribus, seu Collatricibus quorumcumque beneficiorum Ecclesiasticorum, & secularium, & regularium, ordinum quorumcumque per S. Romanum Imperium videlicet constitutorum, etiam si qui, vel si quæ ex illis Pontificali, seu alia quavis dignitate præfulgeant, seu Collegia, Capitula, & Conventus fuerint, super singulis beneficijs Ecclesiasticis, cum cura, vel sine cura, & secularibus vel ordinum hujusmodi regularibus & in singulis Cathedralibus, Metropolitanis, vel Collegiatis vel alijs quibusvis Ecclesijs, etiam si beneficia hujusmodi, Canonici, & præbende, f dignitates, g personatus, h administrationes, vel i officia in eisdem Cathedralibus, etiam Metropolitanis, & Collegiatis, & ipse præbende in illis, & hujusmodi Ecclesijs, in quibus majores vel minores præbende esse noscuntur, etiam si majores fuerint, & ad dignitates personatus, administrationes, vel officia hujusmodi consueverint, qui per electionem assumi, eisque cura imminet animarum: I dummodo dignitates ipsæ in Cathedralibus, & Metropolitanis post Pontificales majores,

tores aut Collegiatis huiusmodi in principales non existant, ad eorundem Collatorum, & Collatricum O Collationem, P provisionem, Q presentationem, electionem, seu quamvis aliam dispositionem, communiter r vel divisim pertinentibus, S singulis personis conferendis, seu super hoc quod persone huiusmodi ad illa recipiantur, & admittantur, Preces porrigi, seu de personis eisdem ad huiusmodi beneficia nominationes fieri contigerit primarias iidem Collatores & Collatrices (salvo quod singulae Collationes & singulae Ecclesie, ex hoc ultra quam in t uno beneficio non graventur, ac ipsi Collatores, & Collatrices saltem u quatuor beneficia Ecclesiastica conferre habeant) huiusmodi precibus & nominationibus parere & intendere, nec non personas ipsas ad huiusmodi beneficia, X postquam ipsis de illis canonicè provisum fuerit, iuxta earundem Precum, aut nominationem tenorem, recipere, & admittere debeant & etiam teneantur.

SCHOLIA IN SECTIONEM II.

¶ QVOD SI PER TE) Hic incipit exordium concessionis Precum, & adverte quod non solum nominati per Cæsarem gaudent hac prerogativa Precum, sed etiam nominati per eum cuius illud per Cæsarem cessum est. Unde nominati à Serenis. Electore Colonienſi Principe, & Episcopo nostro clementissimo censentur nominati à Cæsare, quia nominatus de mandato alterius, censetur nominatus à mandante, *Feli. in repert. in verbo nominatus de mandato.* Sed an contra Cæsarem possit cadere præscriptio, si indulto nominationum non utatur? Negative respondeo, quia contra privilegium consistens, in voluntate privilegiati, non currit præscriptio, si non fuerit usus privilegio, dummodo tamen alii fuerint vsi, *Cald. cons. 1. de Prescript. not. in c. ut privilegia. de privileg.* SECUNDO quaeritur utrum Imperator qui unum nominavit, variare possit? & videtur quod non: nam in fortioribus terminis, si Papa contulerit duobus, & declarat postea quod intendit, & intendebat secundo conferre, & non primo, ea declaratione non obstante iudicabitur pro primo, *Rebuff. ad reg. 17. Cancell. de non toll. ius quasit in pr. Secundo facit, quod illusio & variatio in principibus, & personis gravibus ut plurimum damnatur, Clem. cum illusio, de renunciat. Rota decif. 33. nu. 17. & 18. de præbend. in antiq. To. Monac. in cap. 1. nu. 21. de concess. præbend. debet enim princeps esse constans & immobilis, sicut lapis angularis, & sicut Polus in cælo, & unum duntaxat calamum, & unam linguam habere, & non plures, Philip. Probus in Reg. Frustra num. 5. de reg. juris in Mart. Laudensis Tract. de principibus q. 258.* Tertio facit, quod

Cæsari
vius Cæsari
rius nomi-
nat.

An eadem
prescriptio
contra
Cæsarem
non uten-
tem suis
nomina-
tionibus.
Cæsar qui
unum no-
minavit
an vari-
are possit?

Nominatio Cæsaris habet vim præsentationis vigore cuius Prælatus tenetur instituere præsentatum, *cap. decernimus 16 quest 7.* dicitur enim nominatio quædam gratia seu beneficium quod decet esse mansurum, *reg. Decet. de Reg. Jur. in 6.* Ideoque videtur quod Cæsar postquam aliquem Clericum nominavit Collatori, quod non possit resilire à sua nominatione, *ex dictis & notatis per Gl. in pr. gm. sanctio. tit. de collatio. verbo nominare.* Pro contrariâ tamen sententia non desunt argumenta, & in primis videmus quod legatus, qui reteravit sibi beneficium pro certa persona, potest revocare & alteri providere, ut notat *Hofstien. in c. dilectus. de iure patron. 10.* And in *c. presenti. in verbo pendente. de officio leg. in 6. Jo. And. in addit. ad Specular. tit. de legato. §. nunc tractemus vers. item legatus.* Secundo, quia quotiescumque quis habet gratiam vel nominationem super beneficio sibi conferendo, per illam non quæritur nominatio, sed solum habet jus implorandi officium executoris, ut sibi provideat vel faciat sibi provideri, *glo. in cap. veniens. de Renunciat. Innoc. in cap. litteris & in cap. Confirmatus de Rescript. Abb. in cap. Capitulum & seq. de Rescript.* Nec videtur ob stare, quod dictum est, nominationem habere vim præsentationis, quia id hæcenus verum est in beneficio vacante, & sic de re non integra; secus in beneficio vacaturo, quia omnes istæ expectativæ sunt odiosæ. Nec etiam obstat quod in Papa dictum est, quia ibi res desierat esse integra, & alteri jus quæsitum erat: quæ de re dicam adhuc infra vers. XIII. quæritur.

Secundo nominatus qui habet litteras expeditas, an præferatur primo litteras non habenti

TERTIO quæritur si Cæsar hodie unum nominet, & cras secundum, qui curet solenni ritu litteras Cæsareas expediri, an hic secundus primò præferatur? Minime, quia scriptura non est de essentia gratiæ, *Archid. & Jo. And. in præm. Sexti decret. alium. Abb. in cap. Nosti de electio.* Confirmatur, quia imperialis sanctio non indiget scripto, *L. sancimus §. exceptis C. de donatio.* Præterea quæcumque in præsentia principis disponuntur, sive illa scripta sint, sive non, servanda sunt, *cap. Institutionis 25. q. 2. §. perficiuntur Inst. de Donatio.* Insuper valet collatio facta de Ecclesia etiâ ratione proprietatis sine scriptura, si prius verbo concessit princeps & postea confirmat per litteras ex intervallo, unde videtur approbare & confirmare litteris, quod prius declaravit verbo, & sic quod princeps donavit in continenti, etiam si nullæ littere secuta sint, vel sigillum appositum, valet collatio, *Abb. in c. cum convenissent. in 2. nota de Rescript. fol. De nique facit textus in Clem. Dudum §. nos idem ubi text. æquiparat privilegium, & gratiam concessam verbo vel scripto, ergo idem videtur dicendum in præsentia casu.* Postremò, si Princeps qui fecit gratiam verbo, mortuus, executio pertinebit ad illius successorem, *cap. in litteris de Rescriptis.* Hinc extat Regula Cancell. Rom. 9. de litteris in forma Rationi congruit expediendis, quæ ius concessum supplicanti per signaturam Papæ non expirat ejus morte, etiam si bullæ non fuerint expeditæ, quæ de re latinus scripsi in commentarijs ad Regulas Cancell. quæ modò excuduntur in typographia Kinckij. In opposi-

oppositum tamen militant ista: primò, quia non habet litteras expeditas, nihil habere videtur, si solum oraculum vivæ vocis habeat: nam in concessione dignitatis vel officij, quam facit Princeps, debet esse sacrum Principis autographum *L. sacri affatus C. divers. Rescript. L. probatorias, Cod. de divers. off.* Secundo, facit illud Baldi in *L. nec exemplo in fi. C. de probatio.* Quod Rex vel Princeps habet sigillum authenticum cum scriptura solenni, quando aliquid confert, vel donat, ut ostendatur potentia regis, aliàs non esset nisi scriptura privata, vel propositum in mente retentum, quod nihil operatur. Pro solutione dicendum est, modò jam dicta vera esse quoad substantiam seu validitatem gratiæ, sed quoad illius probationem scriptura necessaria est, per not. Mohed. *decis. 9. nu. 1. ut lite pendente. Rebuff. in concordata, tit. de mandatis Apost. §. 1. verbo litteras, & in praxi in 2. part. signat. nu. 15 in pr.* Quod adeò verum est ut ne quidem proficiat inscriptio in Rotulo CÆSAREO, quia ex eo non acquiritur jus in re nec ad rem, cum sit tantum nuda annotatio ad Principis memoriam, ideoque sic inscripti, & nominati, expectantes dicuntur non provisi, *cap. ult. de concess. præbend.* Quam conclusionem etiam veram esse in Regalists scribit ARNULPHUS Ruzeus in suo tract. *Regaliorum*, ut si v. g. Rex hodie conferat beneficium vacans in Regalia, nec tamen expeditur provisio sub sigillo regio, & nihilominus, crastina die alteri conferat, qui habeat subscriptionem Notarij, sigillumque appensum in diplomate, valebit prima gratia, quantumcumque non fuerit in scriptis redacta: nec sigillum regis appositum, atque ita fuisse Judicatum per Arrestum die 3. Decemb. anno 1390. refert idem Ruzeus.

QUARTO quaeritur, quid si duo de eadem temporis data concurrant, uter potior? Conclusio I. Si in una sit dies & hora, in alia solum dies, præferetur is qui habet horam: quia in temporis incertitudine is præferendus est, qui probat tempus præcisum & determinatum, *DD. l. de rebus C. de donat. ante nupt. Fel. cap. pastoralis, col. 3. vers. ratione unius horæ, de Rescript.* SECUNDA Conclusio. In concurrentibus vigore collationis eodem tempore duobus factæ is præferitur, qui est in possessione, *cap. ex litteris de probat. Bart. l. 1 § non autem ff. de bon. possess. sec. t. ab idque nisi ex ordine scripturæ, qui in Cæsaris Cancellaria observatur, constat uter prius in album Præcistarum sit relatus, qui enim prior est in scriptura, censetur esse prior in tempore, L. quoties C. de usufructu. L. Servus ex his communis ff. de stipulat. servorum.* Si autem ex ordine scripturæ prioritas discerni non possit, consulendus erit Cæsar, qui utramque gratiam fecit. Tertia Conclusio: Si unus sit nominatus à Cæsare, alter ab eo cui Cæsar hac in re partes suas commisit, nec constat de temporis prioritate,

Uter Præcistarum potior si duo concurrant de eadem temporis data.

tate, præferetur qui à Cæsare est nominatus c. si à sede de preb. in 6. Nam & in collatione Episcopi ac Vicarij eodem tempore facta, præfertur Episcopi, tanquam dignioris, Calderinus conf. 2. de officio Vicarij, d. cap. si à sede. Et licet Papa conferendo beneficium, videtur alteri potestatem conferendi abstulisse, cap. ut nostrum, ut Eccl. benef. sine diminut. conferantur, ita & Imperator. Papa enim & Imperator fraternizant, ut ostendit Erasmus à Chokier frater meus in suo tract. de Iurisdict. ordinarij in exemptos part. 4. quest. 13. Quarta conclusio Quiprius executori præsentat diploma Precum Cæsarearum, præfertur alteri cui de eadem data facta est collatio, Rota decis. 100. Item si unus, in No. Feli. in d. cap. Capitulum Sanctæ crucis, de rescript. Arnulphus Ruz. aus tract. Regaliorum privilegio 46. in 10. in fin. quod latius ostendo ad Reg. XV. Cancell. Concurrentibus in data ann. 2. & seqq. Sed quid si Precista post acceptatum & collatum sibi ab executeore beneficium perdidit diploma suarum Precum, an possit beneficium cum sola collatione retinere; quo affirmativas respondit Feli. in cap. in nostra vers. Spaliatus in si. & ibi Ant. de But. de rescript. nam collatio conservatur sine litteris Nominationum, per c. Cum olim. 1. de privileg. glo. in c. Sane de Renunciat. Quinta Conclusio: Præferri debet is alteri, in cuius diplomate inserta est clausula motus proprij, arg. cap. si pluribus, de prebend. in 6. Ruz. aus ubi supra nu. 12. vel clausula, ETIAMSI ALTERI CONTULERIMVS: ea enim denotat gratiam alterius esse posteriorem: quia cum in diversis scripturis concurrat gratia & habitus, privatio semper præsumitur posterior, Bald. cap. 2. de off. deleg. & proinde ratione juris primò quæsiti, ab eo jus tolli non potest L. id quod nostrum, ff. de Regulis Iuris. Sexta conclusio: Si Cæsar unico verbo primarias nominationes duobus conferat, neutra collatio valet; nam ad validitatem cuiuslibet actus duo requiruntur, voluntas, & potestas, cap. cum super Abbacia, de off. deleg. ubi Bald. & Decius faciunt textus in cap. adhuc, si. 1. ibi. potest, si voluerit, de appellacionibus. In Cæsare autem duobus eodem actu conferente deficit potestas, per Juris theoriam, ubi non assistit juris potentia, inanis est voluntas, Bald. in l. nolle, ff. de acquirenda hereditate, ergo si deficit potestas, sequitur nullitas, cum illa duo copulativè requirantur. Ideo necessariò debent ad esse illa duo, Philip. Præb. tract. at. juris Regalie quest. 28.

QVINTO quæritur si Preces concessæ alicui non fuerint fortitè effectum, ut puta ob mortem Precistæ, an Cæsar possit alium nominare? videtur quod sic: quia Indultum illi datum est contemplatione suæ personæ, aut dignitatis CÆSAREÆ, idcò per primam collationem potestas conferendi non est extincta, glos. in pragm. sanct. tit. de part. possess. verbo beneficium. Secundo, quando actus non habet effectum secundum intentionem disponentis, non restringitur ad unum actum, sed de ulteriori actu semper intelligitur, donec res fortiatu effectum, Bald. in l. invitus in si. C. de procurat. Anastasi. Germa-

Cæsar an
secundum
nominare
possit, si
Preces
quoad pri-
mum non
sint forti-
ta effe-
ctum.

PRIVILEGIA
REGULARIUM
ET
COMMENTARIA
IN REGULA
CANCELLARII
APOSTOLICE
L. 1.
C. III
8

Germonius tract. de Indult. Cardin. §. volumus autem, nu. 49. ubi ex Gemina in cap. si compromissarius, §. & idem de Electio. scribit, quod commissio alicui facta de providendo intelligi debeat cum effectu. Confirmatur per notata Jo. Mon. in cap. sicut nu. 9. de verb. signif. in 6. quem ibi sequuntur Io. And. & Domin. ubi si Episcopus habeat privilegium cum temporis præfinitione, ut possit eligere quatuor clericos suis obsequijs insistentes, qui percipiunt fructus suorum beneficiorum in absentia, illosque eligat, demum alter eorum cedit, vel decedit, certè loco illius alium potest surrogare, c. sicut, §. in annos 2. resp. ff. quib. mod. usufructus amittatur, Staphil. tract. de prerog. expectat. Probatur insuper à simili; nam patronus laicus potest plures præsentare, donec actus fuerit plenè consummatus, Abb. in cap. quanto Col. C. de iudic. glos. in Clem. 1. verb. simul vel successive eodem tit. Neque præmissis adversatur, quod omnis dispositio intelligenda sit de prima vice, l. boves, §. hoc sermone. ff. de verb. signif. quia Cæsar non intendit nisi semel conferre, dummodo plenè & effectualiter contulerit, & hoc est potius accumulatio ad primum jus, quam variatio. Quæ conclusio etiam obtinet in iure Regaliæ, quo Rex Galliarum toties conferet, quoties vacaverit, donec & quovisque jus ipsum Regaliæ plenè sit ad effectum deductum, Arnulphus Razaus tract. iuris Regaliorum privileg. 2. num. 5. & seqq.

SEXTO quæritur, an si beneficium, ad quod Precista nominatus est, eisdemque exinde collatum, fiat litigiosum, & pendente lite Precista moriatur, aut juri suo cedat, Cæsar possit alteri Preces conferre, seu alium surrogare? Ita videtur: argumento ducto à Regalisticis ad Precistas, Philip. Probus tract. Regal. q. 30. qui utitur hac si ratione: de jure enim communi videmus, quod si electus lite pendente moriatur, aut cedat, vel electioni non consentiat, electio ad eligentes revertitur, cap. 1. de restit. in integrum, & cap. si electio de electio. lib. 6. & licet hæc jura loquantur in electionibus, idem tamen dicendum in collationibus, cap. 1. ut lite pendente in 6. quia si pendente lite alter colligantium moritur, collatio ad eum, qui prius jure proprio non devoluto contulerat, revertetur: Nec refert quod ista jura loquantur in Collatoribus Ecclesiasticis, quia idem observari debet in Cæsare, qui jus suum metitur à Papa, Reg. qui in alterius ff. de Reg. juris, à cujus Indulto fit, ut beneficium sit illi affectum, quoad usque collatio per ipsum facta fuerit suum plenum & pacificum sortita effectum, ut prædiximus. Nam alias Precista nunquam esset pacificus, quia ordinarij Collatores (qui cane peius & angue odio habent Precistas) molestias semper exhiberent Precistis non facturi si videant, quod si lite pendente moriantur, collatio precum Primariarum ad Cæsarem revertetur. Quæ etiam ratio militat in Regalisticis, ut si is lite pendente cedat vel decedat, Rex possit beneficium litigiosum conferre, nec dicetur his contulisse, quia hæc collatio est quædam surrogatio, quæ censetur eadem cum prima. Sed hoc Galli notent, quos remitto ad Philip. Probum tract. juris Regal. q. 30.

Beneficia
affecta li-
tigiosa &
postea per
obitum
Precista
vacante
an Cæsar
alteri præ-
ces con-
ferre possit.

*Cæsar an
possit iterum
conferre si
Precista
gratiam
non accep-
taverit:*

SEPTIMO, præcedenti quæstioni affinis est ista, si Precista repudiet gratiam, an Cæsar poterit iterum conferri? Præmitto, repudiationem gratiæ fieri dupliciter, facta, & non facta: facta fit, quando Precista expressis verbis iuri suo renunciat, non facta verò, quando ob negligentiam inducitur præsumpta renunciatio: utpote si intra mensem non accipiet, ut hic statuitur, quando enim quis tenetur ad factum limitato tempore, si non facit, probatur negligentia, & ex ea tacita juris renunciatio, L. 3 §. si ad diem. ff. de re militari. l. 2. §. sed si quis. ff. si quis cautio. Quæ etiam elicitur ex eo, cum primus impetrans se dimittit, ut conferatur beneficium secundo impetranti, ita quod procedatur ad executionem illius collationis, tunc enim dicitur constitutus in notabili negligentia, text. in c. tibi qui. de rescript. in 6. in c. si clericus. verbo, negligenter patre distulerit. de præbendis in 6. Abb. & Fely. in cap. Cæterum. in cap. ad audiendam. & in cap. Capitulum sanctæ crucis. de rescriptis. Si itaque Precista repudiet uno ex istis modis, poterit Cæsar alteri liberè conferre, & iterum si is repudiet alteri, donec Preces plenum sint sortitæ effectum. Probus tract. juris Regal. quæstio. 30. conferunt quæ scribit Simonetta de Reservat. beneficiorum. quæst. 58. & ibi Granus.

*Verum Cæsar
preces
concedens
do possit
mutare
naturam
seu qua-
litatem
beneficij:*

OCTAVO quæritur, an Cæsar Primarias Preces concedendo, possit immutare naturam beneficij; distinctione quæstio hæc terminatur, aut enim CÆSAR confert uti patronus: aut ut non patronus: priori casu potest qualitates & conditiones tempore foundationis appositæ in totum tollere, vel saltem alterare, Abb. in c. illud in si. de iure patron. glos. in cap. memini 18. quæst. in verb. liber au facultatem loco religioso. Hostien. tit. de iure patronat. §. qualiter transferatur, vers. vocatione, Calder. cons. 4. de iure patronat. Accedit quod favore fundatorum introductum est, in eorum odium non debet retorqueri, Reg. quod in favorem de Reg. Iur. in 6. In favorem autem eorum introductum est, ne quod extremis illorum elogijs ordinatum est, facta, & ordinatione alterius everteretur: atqui in odium fundatoris vel hæredum redundaret, si quod ordinatum, mutare aut tollere non possent. Denique facit quod Hostien. scribit in cap. cum accessissent, de constitut. quod sola autoritas & consensus fundatoris vel ejus hæredis sufficit ad hoc, ut tollatur natura, & conditio aut institutio in ipsa fundatione appositæ: cui ad stipulatur Abbas, & Imo. dicentes, quod si in institutione beneficij collatio est faciendæ Presbytero, potest cum licentia patroni super hoc dispensari. Idem Abb. in cap. fin. de Clericis non resident. Nec obstat si dicatur qualitatem illam, puta Theologalis præbendæ, vel aliam extinguere, quia suspenditur dumtaxat ad tempus: nam prima postea vacans extra Indulgentiam Primariarum Precum debet Theologo assignari, & idem dic in sacerdotali, per not. Philip. Probi, tract. regal. quæst. 21. num. 3. Secundo verò casu dicendum est, Cæsarem jus iam acquisitum Ecclesiæ tollere non posse, esset enim species alienationis, Abb. in cap. cum dilectus, de consuet. Accedit quod limitata potestas tranfit cum suo onere; cap. ex litteris de pignoribus. Hinc scribit Panor. in cap. ne

PRIVILEGIUM
REGULARIUM
ET
COMMENTARIUM
IN REGULA
CANCELLARUM
APOSTOLICORUM
C. III
8

pro defectu, & in cap. cum Magistrum, de electionibus, quod tenetur providere secundum qualificationem, qua tenebatur collator ille superior, ad quem fit potestatis devolutio, gloj in pragm. sanctio. in §. quod si quis, in verbo ad proximum superiorem, tit. de collationibus; ubi dicit quod quando devoluitur potestas alicui, tenetur providere hominibus illius qualitatis, secundum naturam institutionis beneficij. Postremò faciunt Notata Baldi in L. si quis ad declarandum, Col. 3. C. de Episcopis, & Clericis, quod ubicumque dispositio testatoris est certa, respectu causæ, personæ & loci; nunquam potest alterari, ut est textus expressus in Clem. quia contingit, de religiosis domibus. Arnulphus Razæus tract. juru regaliiorum, privilegio 49. num. 11.

NONO Quæritur, an Cæsar Nominationibus possit apponere conditionem; Videtur quòd non; quia inferiores Collatores debent beneficia conferre purè, DD. L. fin. C. de pactis, cap. quasitum, de rerum permut. cap. 2. de Electio. in 6. quod hætenus verum est, nili adjiciatur conditio, quæ de jure inest, Abb. in cap. relatum, de præbend. & in capite olim 1. de restitut. spol. Hinc dicit Baldus in cap. significasti, de præbend. quod si Episcopus contulit unam Ecclesiam curatam sub conditione si resignaverit primam, subsistat talis collatio, quia hæc conditio tacitè inest, cap. de multa, de præbend.

Cæsar an possit nominationibus apponere conditionem.

DECIMO quæritur an si Precista sit nominatus ad simplex beneficium, possit illud acceptare si fuerit erectum in curatum? Oldrad. consi. 58. & Aneho. in Clem. Unica, nu. 37. de Concess. præben. responderunt negativè: quia omnis dispositio intelligenda est rebus sic stantibus, L. continuus, §. cum quis, ff. de Verb. oblig. L. cum quis, de Salutio. L. quod servius ibi glo. de Condit. & demonstr. Dec. cons. 335. nu. 3. Alex. cons. 71. nu. 8 lib. 5. Paris. cons. 34. num. 13. lib. 2. Ego tamen aliud sentio, cum Indultum nostrum comprehendat etiam beneficia curata: in quo est etiam attendenda observantia: Facit decis. Rotæ apud illustr. Cardinal. Seraphinum de anno 1601. Mercurij 5. Decemb. in qua fuit dictum quod per mutationem non extinguitur privilegium quod est compatibile cum statu immutato; secus si sit incompatible: & in his terminis procedit regula illa, quod dispositio illa intelligitur rebus sic stantibus.

An si Precista sit nominatus ad simplex beneficium, possit illud acceptare si fuerit erectum in curatum.

VNDECIMO Quæritur, an Precista ultra Cæsaris Nominationem, nova opus habeat collatione seu institutione ab Ordinario beneficij Collatore; Pro cujus resolutione primò sciendum, Beneficium Ecclesiasticum non possit licitè obtineri sine canonica institutione, ut habet juris Regula, Canonica autem institutio ea appellatur, in qua omnia substantialia valida institutionis largo modo sumptæ concurrunt, id est collatio, investitura & in possessionem inductio, & decens personæ habilitas, tam ex parte conferentis, quam ex parte illius, in quem collatio facta est.

Utrum Precista nova opus habeat collatione seu institutione.

Verùm in subjecta materia institutio accipitur pro receptione, & admissione juris alicujus collativa, quæ sit ad præsentationem Precum Cæsarearum, & hæc

& hæc receptio trahit secum canonicam institutionem, & effectum possessionis juris, nec alia ulterius indiget alicuius opera vel gratia, nisi ad actum possessionis corporalis, in qua tantum consistit executio facti, *Rot. decis. 441. fuit dubitatum, alias 16. de concess. præbend. VVames. cons. 247. nu. 27. de præbend.*

Quæ sanè interpretatio egregiè fulcitur verbis Indulti Pontificii in sectione II. in fin. ibi: *NEC NON PERSONAS AD HUIUSMODI BENEFICIA POST QUAM ILLIS IPSIS CANONICE PROVISUM FUERIT JUXTA EARVND E M PRECV M AVT NOMINATIONVM TENOREM RECIPERE ET ADMITTERE DEBEANT ET ETIAM TENEANTVR.* Ex quibus verbis non obscure patet mentem fuisse Serenissimi, ut domum ordinarii beneficiorum, ad quæ per Cæsarem nominari quem contigerit, demum tenei recipere, postquam canonicè illis provisum fuerit. Quod habet summam æquitatem. Neque enim laici, quantacumque dignitate præfulgeant, ius habent instituendi, nec mittendi falcem in messem ministrorum Christi, *cap. si quis deinceps, 16. quest. 7. cap. quisquis, cap. Messana de electio. Rebuff. ad concord. tit. de collatio §. 1. verb. Prædicationis actum.* Hic autem institutionis actus per Episcopum seu alium ordinarium Collatorem non per litteras missivas fieri debet, sed per litteras patentes, quæ faciunt fidem in iudicio, non etiam litteræ missivæ, *10. And. post. Hostien. in c. patentibus litteris, nu. 1. tit. 1. de privileg. & ibi Anto. de Bur. nu. 7. cap. 1. ibi. per eius patentes litteras de tempore ord. text. in cap. 2. de off. ordin. Rot. decis. 20. in antiq. Caput aquen. decis. 360. nu. 6. ibi, in certis litteris parentibus. parte 2.* Quod intellige, quando litteræ clausæ non apparent authenticæ, ut quia remotum vel fractum est sigillum, alias *secus, arg. cap. inter dilectos, §. præterea, de excess. Prælat. cap. cum olim 2. de off. deleg.* Tamen melius est, ut litteræ patentes conficiantur, cum litteræ clausæ hoc habeant inconveniens, quod sigillum de facili rumpitur, removetur, seu frangitur tempore apertionis, ut dicunt Hostien. & Anto. de Bur. *in d. c. patentibus litteris.* Sed quid si Ordinarius recuset instituere? Precista tanquam ad sacram anchoram contugiet, ad Executorem per Cæsarem datum, qui vel eum instituet inducendo illum in possessionem intra mensis spacium, quod inductio in possessionem habeat vim provisionis, teste *Staphil. de lit. grat. tit. de vi & effectu clau. vers. sexto queritur. Rot. decis. 441. incip. fuit dubitatum,* vel ordinarium per censuras compellet, ut habetur in Indulto Sectione IV. ibi: *Conferre & assignare, nec non omnia & singula quæ ad hoc, ut Precum seu Nominationum & acceptationum & collationum huiusmodi succedant effectum oportuna fuerunt facere autoritate nostra, per censuram Ecclesiasticam exequi possint: & valeant &c.*

DUODECIMO QUÆRITUR, an Imperator ante confirmationem à Papa possit

possit Preces Primarias concedere? quæstionem hanc malo proponere, quàm decidere. Videatur Cardinalis Tufchus *tract. com. conclus. tom. 4. conclus. 39. per tot. Azorius lib. 10. Inst. moral.*

DECIMO TERTIO quæritur, an Cæsaris Preces quandoque evanescant? Ita, & quidem ex parte Cæsaris, ut si Papa privilegium seu facultatem illi concessam revocet: Papa enim potest revocare omnia privilegia concessa Principibus secularibus, etiam non subiectis, quando Papa concessit eis Ecclesiastica vel spiritualia, quia quoad concessa, sunt effecti subditi Papæ, *Gemina, conf. 74. num. 10. & seq. maxime quando sunt quæsitæ ex præscriptione, Natta conf. 511. & 512. per tot. Ant Gabriel. lib. 3. commu. conclus. tit. de Iure quæsito non tollendo, Card. Tufchus tract. com. conclus. iuris conclus. 761. in fi. cap. pen. de præbend. in 6. cap. ult. de concess. præbend. Hippol. de Marsilijs sing. 166. verbo inconstantia.* Quod hæcenus intelligo, dummodo subsit causa: nam quando Princeps benemerito donat, seu aliquid concedit, ut facit Cæsari, non debet facultas huiusmodi seu donatio ab ipso auferri sine causa; ut multis auctoritatibus probat Mandol. *ad Reg. xi. Cancell. nu. 7.* Ex parte Precistæ, si is suis nominationibus renuntiaverit, *v. Rebuff. quæst. ult. n. 17. in tract. nominat.*

An Cæsaris Preces ali quando evanescant.

DECIMO QUARTO quæritur, an Cæsaris Preces capiant beneficia vacantia ob crimen? distinguo, aut sunt beneficia vacantia ipso iure, nimirum propter crimen assassinij, hæresis, simoniæ & aliorum (de quibus sigillatim scripsi ad Reg. VIII. Cancell. 7. glo.) quæ inducunt vacationem ipso iure, & dubium non est, quin eiusmodi beneficia vacantia sub Precibus Cæsareis comprehendantur, etiam si sint illa S. sedi reservata: quia Pontifex in suo Indulto Cæsarie concessio, reservat tantum sibi beneficia vacantia per constitutionem extravag. ad Regimen In quo tamen notes quod etiam si eiusmodi beneficia vacant ipso iure, possintque Precistis conferri non expectata sententia, nec vocato possessore, non poterit tamen collatio de facto exequi, nec Precistæ in possessionem realem induci, nisi prius vocato, & audito possessore, & causa cognita, *c. Licet Episcopus de præbend. in 6. Oltrad. consil. 226. de toto. Baldus conf. 135. lib. 4. Carolus M. ad consuet. Paris. tit. 1. glo. 3. nu. 12. Gemina. ad cap. 1. nu. 9. de concess. præbend. aut sunt beneficia, quæ non vacant ipso iure, sed per sententiam, ut homicidæ, periuri, irregularis &c. & horum beneficia non debentur Precistis, nisi lata privationis sententia, *Milis in repert. verb. Homicida* ubi dicit, quod irregularis non potest de novo beneficium acquirere sine dispensatione, sed prius quæsitæ retinet, donec privetur per sententiam, ut declarat Jo. And. *in cap. cum nostris de concess. præbend. & interim poterit si velit resignare, ut est communis sententia, quam explico in Regul. Cancell. de Surrog. Collitig.**

Utrum Cæsaris preces capiant beneficia vacantia propter crimen.

*Precista
fallit
crimino-
sus an a-
liar. Pre-
ces à Ce-
sare im-
petrare
pōtūt.*

Verūm ē diverso quæritur, si Precista fiat inhabilis, vel irregularis, aut cri-
men commisit, quod privationem inducit ipso iure, sicque nominatione sua
exciderit, an is postea alias Preces à Cæsare impetrare poterit? Pro negativa
facit quod si rursus admittatur, ludibrio erit prior privatio, c. *commissa*, de E-
lectio. in 6. Clem. ne in agro, §. *ceterum*, de statu Monach. L. *prætor*, ff. de iudic. Nihilominus affirmativa verior est, probaturque argumento à contrario sensu: nam
si quis fuerit adeptus secundum beneficium incompatible cum primo, ipso
iure est privatus primo, ad quod redire non potest sine nova collatione, Ex-
tr. *avag. execrabilis*, §. *statuimus*, de præb. ergo à contrario sensu cum nova colla-
tione redire poterit, per c. 2. de renunciat. atque ita pari ratione poterit alias no-
vas Preces impetrare, earumque vigore beneficium obtinere.

*An Cæsar
Precista
contra-
henti ma-
rimonio
possit al-
terum sur-
rogare?*

DECIMO QUINTO quæritur, si Precista contrahat matrimonium, aut ipsi-
salia de præsentibus, quo casu Precista suis censetur renunciare Precibus, gl. & DD.
in c. uno. de cler. coniug. in 6. an Cæsar possit huic alterum surrogare? Ita videri-
tur: quia quamdiu Preces non sunt sortitæ effectum, Jus nominandi Cæsari
competens non censetur extinctum, per ea quæ supra ostendi in glo. *verū quod*
si per te vers. quinto quæritur. Ad quid si contraxerit matrimonium & non ten-
uerit? dicendum Precistam non excidere suis Precibus per Reg. non præstat
impedimentum quod de iure non sortitur effectum, de Reg. iur. in 6. Imò, qui
impetravit primam vacaturam, & interim uxorem duxerit, poterit nihilomi-
nus si tempore vacantis præbendæ uxor sit mortua, primam vacaturam ob-
tinere, verba sunt Angeli in §. 1. n. 1. in ff. *Quibus mod. ius pat. potest sol.* In quo ta-
men ego subsisto. Cæterum quod dixi in casum matrimonii posse Cæsarem
Precistæ alterum surrogare: Extende 1. si Precista suis Precibus renunciave-
rit, quia potest quis privilegio in suum favorem introducto renunciare, L. *si*
quis in conscribendo, C. de Episcopis & Clericis, cap. *si diligenti*, de foro competentis; id-
que sive expressè, sive tacitè, quia hoc casu tantum operatur tacitum, sicut ex-
pressum, arg. *L. cum quid*, ff. *si certum petatur*, & *ibi laic. las. eoq.* casu alterum, sur-
rogabit, per prædicta. Tacitè autem censetur renunciare, si Precista efficiatur
miles; qui enim arma militaria exercet, perdit privilegium Clericorum: quia
facit actum contrarium clericatui, Innoc. in cap. 1. in Audientia, de sentent. excom.
Imò perdit beneficium si quod habet, *Flami. Paris. de Resig. benef. lib. 1. quæst. 1.*
n. 22. & ita in terminis decidit Senatus Sabaudie apud Ant. Fabrum l. 1. de sen-
for. tit. 3. de s. 25. Idemque dicendum de milite cœlestis militiæ: unde si Pre-
cista cucullam monasticam sumat, professionemque emittat, cadit iure Pre-
cium, *Probus tract. iuris Regalium quæst. 6.* potestque denuo Cæsarium in eius
locum surrogare, *iuribus dictis*.

DECIMO SEXTO quæritur, an Cæsareæ Preces sint iuris favorabilis, vel
odiosi. Pro affirmativa facit quod pontifex motus fuit ob favorem, & me-
rita

PRIVILEGIUM
REGULARIUM
ET
COMMENTARIUM
IN REGULAS
CANCELLARIUM
APOSTOLICARUM
L. III
8

An Preces
sint juris
favorabi-
lis vel o-
diose

tita Cæsaris; ut enim sciatur an actus sit favorabilis, vel odiosus, inspiciendum semper est an agens motus fuerit ob favorem, vel odium; Bald. in L. 1. Col. 10. vers. sed hic quæro de effectu, C. de sum. Trinit. Bart. L. Exceptionem, ff. de cond. indeb. Regulariterque leges, statuta, privilegia, Indulta censentur favorabilia vel odiosa ex principali intentione concedentium. Bald. conf. 433. Domina Ioanna, Col. 2. lib. 3. & in l. venta, C. de in jus voc. and. Milis in repertorio, verb. Lex dicitur favorabilis. Denique privilegia Principum late sunt interpretanda, L. ult. ff. de constit. princip. ubi DD. Nominaciones autem seu Preces Primariæ sunt ad instar privilegij, Rebuff. ad Concordat. tit. de collatio §. movemus, verbo declaramus. Verius tamen est Preces has Cæsareas esse juris odiosæ, & proinde restringendas; Ratio est, quia recedunt à jure communi: Imperator enim jure communi jus beneficii conferendi, aut ad ea nominandi jure proprio non habet, sed ex privilegio, Selva de benef. omne autem privilegium contra jus commune strictè intelligi debet, & interpretari, c. porrò de privileg. in 6. Card. Tuschus tom. 6. practic. concl. concl. 731. & omnis recessus à jure communi est odiosus atque restringendus, Abb. in cap. cum dilectus, de consuet. cap. x. & z. de filiis Presbyt. cap. qua. à jure communi, de Reg. juris in 6. L. quod vero, ff. de Legibus: Ideoque Rescripta, Privilegia, Gratia Pontificum, in quantum à jure communi recedunt, juris sunt odiosæ, & restringenda, late Fely. c. causam que, de Rescript. 10. Bapt. Leonellus, de surrept. Rescript. quaest. 3. art. 7. Tiraq. de Retr. consang. §. 1. glo. 9. nu. 180. & Lucissime §. 35. glo. 1. Rebuff. in pract. benef. part. 1. tit. Differentia inter privilegium & Rescriptum, nu. 23. in fi. Non obstant in contrarium adducta: Et quidem primum. Licet enim Preces concessæ sint in favorem Imperatorum, tamen cum concurrat etiam præjudicium ordinariorum, censeri debent odiosæ, quia cum in aliqua dispositione concurrat favor, & odium, ea debet simpliciter censeri odiosæ, Io. And. in c. ult. glo. §. ubi Anchor. dominic. Franc. nu. 6. de supplend. neglig. Prælat. in 6. Bald. L. 1. col. 1. vers. Item nota quod privilegium, ff. de constit. Princip. Milis in repert. verb. lex dicitur favorabilis, & vers. privilegium si in uno. Sed nec secundum obstat: Privilegia enim admittunt interpretationem extensivam respectu concedentis, Abb. in cap. olim, nu. 7. de verb. signif. Iason. & DD. l. beneficium, ff. de constit. Castren. L. 2. C. de in jus voc. ubi etiam DD. Milis in repert. ver. privilegium Principis contra eum; Non etiam contra tertium, cui præter juris communis dispositionem adversantur DD. iam citati omnis enim à jure communi recessus est odiosus, & restringendus, §. 1. & 2. ubi DD. de filiis Presbyt. in 6. Abb. d. c. olim, nu. 3. de verb. signif. late Tiraq. de retr. consang. in præfat. nu. 67. Confirmatur: quia Cæsaris hac in re potestas est extraordinaria, & idè ad instar Jurisdictionis demandatæ odiosa & restringenda. Navar. conf. 3. de off. de leg. glo. in Clem. 2. de off. ordin. Guiter. ad Pragm. sanctio. titulo de collationibus, §. & quia, glo. verbi formam.

DECIMO SEPTIMO quæritur, an Cæsar Primarias Preces alicui concessas possit revocare; distinguo, aut jus est quæsitum Precistæ, & non potest, quia licet Princeps possit revocare sine causa suum privilegium, *Fely. in cap. qua in Ecclesiarum nu. 55. versic. secundo confirmatur, de consuet.* tamen quando Princeps alicui benemerito donat vel concedit (ut facit Precistis) non debet facultas hujusmodi seu donatio auferri sine causa ab ipso, *text. in L. Aquilius, & in L. si pater in si. ff. de donat. Baldus in L. que ex relationibus 3. no. C. de leg. Alex. cons. 10. visis nu. 1. lib. 2. Afflic. decis. 128. nu. 10. Curt. in cons. 174. in causa vertente nu. 24. Dec. cons. 286. In causa communitatis col. 3. nu. 7.* Aut jus non est quæsitum Precistæ, sed tantum nomen eius in albo seu Rotulo Cæsaris descriptum est, & tum haud dubium, quin Cæsar possit revocare. Neque enim per Inscriptionem in Rotulo ius aliquod in re, seu ad rem acquiritur, sed est tantum nuda annotatio ad Principis memoriam, non ex tempore inscriptionis iuris alicuius concessio, ideoque sic inscripti, & nominati expectantes dicuntur, non provisi, *cap. ult. de concess. preb. sed in suspenso harentes quorum ius non est irrevocabile, sed conditionale, VVames. cons. 263. nu. 2. & 4. qua de re adhuc supra egi. versic. Tertio quæritur.*

Cæsari per Imperium Preces conceduntur:

Quid si collator non sit incola Germania & Beneficia aut in Germania, an illa Preces ad collationem Abbatis certi loci, qui ante vacationem alicuius beneficii

b PER SACRVM ROMANVM IMPERIVM) Imperatori Preces tantum conceduntur per Imperium, quia per illud superioritatem habet, non autem in aliis regnis, aut terræ dominiis; *Navarrus in Rub. de iudic. nota. 3. nu. 156. ubi reprobatur illud Imperatoris Antonini: Ego Dominus mundi, de quo in l. de precatio, 9 ff. ad l. Rhod. de iactu.* Dubitari interim potest si Collator seu Collatrix, utpotè Abbas vel Episcopus, aut Abbatissa non sit incola Germaniæ, seu Imperii, & habeat quatuor beneficia in Imperio, ut hic postea statuitur, an gravari precibus possit? Pro affirmativa facit quòd S. Pontifex gravet indistinctè Ordinarios habentes collationem quatuor beneficiorum per S. Rom. Imperium constitutorum, & sic non tam respexit Pontifex domicilium Collatoris, quam locum, ubi beneficia constituta sunt, quòd & in Nominacionibus Universitatum obtinere scribit *Rebuff. tract. nominat. quest. 15. nu. 56. & idèd, inquit, non curo, ubi sit Collator, dummodo beneficia in regno sita sint, tendant ergo retia sua nominati, id est, nominationes suas etiam extra regnū dum tamen modò beneficia in regno sita sint. Quo exemplo dici potest, delegatum à latere in Germania existentem posse conferre beneficia sita in Germania etiam si collatores essent in Francia, aut Hispania, non enim attenditur persona Prælati ad quem spectat collatio beneficii, sed locus, ubi situm est beneficium, *Mohedanus decis. 3. de prebend. ubi fuit resolutum beneficium consistens extra Franciam cadere sub concordatis Franciæ, quando collator est Abbas unius Monasterij de Francia, Gonzalez ad Reg. VIII. Cancell. gloss. 10. nu. 30.* Hinc fit ut si quis impetraverit à Cæsare gratiam expectativam, seu Preces ad collationem Abbatis certi loci, qui ante vacationem alicuius beneficii*

beneficij Abbatiæ cum Episcopatu aut alia dignitate permutavit, is beneficium ejusmodi, quod vacabit, post permutationem alio Abbate constituto, acceptare poterit: nimirum, quia hujusmodi preces, & nominationes non tam Prælati, hoc est, personis, quarum nomina, & conditiones ignorantur, & quorum nullus est respectus, dum nomine proprio non appellantur, quasi ipsis Prælati sunt, quæ non intermoriuntur, & ex personis substantiam omnino non capiunt. *Cynus in l. unica, C. si commu. res pign. data su. VVanes. conf. 259. volum. 1* Ex quibus efficitur, quod Preces Imper. non capiunt beneficia extra Imperium sita: cum indultum ad ea non extendatur, etiam si beneficia ijs annexa, essent in Imperio, nam postquam principale est extra Imperium, illius accessorium non debetur Precistis in vim Cæsareæ nominationis, *Rom. conf. 361. incip. In casu*, ubi concludit Legatum Franciæ posse conferre beneficia in Francia sita, etiam si collatores essent in Hispania, adde *Chassan. ad consuet. Burg. Rub. descens. §. 1. glos. retinuit. nu. 6*. Et usque ad eod non debentur beneficia sita extra Imperium Precistis, ut etiam si illorum collatio jure devoluta, ad Episcopum vel Archiepiscopum in Imperio existentem perveniret, nihilomagus ejusmodi beneficia illis affecta essent, *Chassan. in Catal. considerat. 32. parte 10*, qui tamen relinquit cogitandum, quia prima causa inspicitur, *Clem. 1. de supplend. negl. Prælat. Ego* tamen non debere putatum, quia ipsum Indultum est limitatum ad beneficia in Imperio existentia, ergo limitatum habet effectum, ut non possit Preces alia afficere, juxta vulgarem iuris doctrinam, Limitata causa limitatum producit effectum *l. in agris, ff. de acq. rer. Dom. l. age. ubi Baldus & Sali in l. si de cert. d. C. de transf. & quæ limitata sunt, non debent extendi, Bald. in l. modus. C. de servit. & aqua. tum quia privilegium suos non egreditur terminos, Barr. in l. post dotem, col. pen. ff. solut. mat. Alex. conf. 9 viso themate vol. 3*. Hinc fit, ut legatus non possit conferre beneficia extra provinciam vacantia, etiam devoluta ad Prælatum suæ Provinciæ, *Brunell. tract. de potest. Legati, conclus. 19. declar. 2. Philippus Probus tract. iuris Regal. quest. 14 nu. 6*. Cæterum, quemadmodum Preces non capiunt beneficia extra Imperium existentia, ita etiam operæ esset pretium, ut ille non denter nisi Germanis, & Incolis Germaniæ; nam ut scribit Panor. in cap. ad decorem, de Instit. valdè honestum & fructuosum est, ut quisque in patria sua beneficium accipiat, sic quod unus stipendia, aut beneficia alterius non occuparet, quia per hoc non daretur materia depauperandi beneficia, ut ille loquitur, cum facilius Patriotæ, aut conterranei, quam exteri ad residentiam inducantur, quia patria unicuique est dulcissima, *l. qui habebat, de leg. 3. l. 1. ad si ff. de off. pres. urb. Accedat*, quod exteri infundationibus, erectionibus, & donationibus piorum locorum Imperij, manus adjutrices non porrexerunt, aut aliquid erogaverunt, idèd rationi congruit, ut nihil in iis percipiant, aut saltem si admittantur, incolæ & patriotæ exteris non postponantur, ut etiam ostendit

E

Phi.

Preces non capiunt beneficia extra Imperium sita.

Etiam si iure devoluta perveniret ad superiores in Imperio existentem.

Laudabile est beneficia patriotæ conferri.

Philip. Probus tract. juris regaliū quest. 35 per tot. Hinc Baldus prodidit in cap. cum terra col. 2. de Electio. quod statutum valet, quo disponitur non valere beneficiorum collationes nisi compatriotis, & ita servatur in multis Brabantie, Hispaniæ, Galliæ, & Belgij pronuntijs, licet in hac patria Leodiensi omnes admittantur, quia ut paradus est omnibus nationibus communis: ita patria ista quæ jam à 600. & amplius annis Clericorum paradus dicitur, omnes ex quo admittit, secuta illud Apostoli: IN VERITATE COMPERI, QVIA NON EST APUD DEUM PERSONARUM ACCEPTIO, SED IN OMNI GENDE, QVI FACIT JUSTITIAM ACCEPTUS EST ILLI. Actor. 10.

Exteri consilij Principis arcendi,

Exteri tamen à consilij Principum arcentur, ijs de causis, quas lib. 3. politic. Aphorif. protuli, exemplisque firmavi, etsi hæc ipsa ætas aliorum exemplis minus egcat, ut quæ pro dolor, à paucis annis nimio jam plura produxerit.

c SVPER SINGVLIS BENEFICIIS ECCLESIASTICIS) Hic designantur beneficia, quæ Precibus afficiuntur; quæ autem non afficiuntur, ex illis facile intelligis: cognito enim uno contrariorum, cognoscitur & alterum, l. 1. ff. de his qui sunt sui vel alieni iuris. Nihilominus compendij causa sigillatim illa referam.

Beneficia quæ precibus non sunt afficienda.

I. BENEFICIA Juris patronatus Laici, ut infra noto, verbo presentatiorem.

II. OFFICIA quæ cadunt in Laicam, ut infra dicam in verbo officia.

III. Non comprehenduntur hospitalia, Clem. per litteras, de prebend. quia non sunt beneficia Ecclesiastica, licet sint religiosa, Clem. quia, de religiosis Dom. Rebuff. tract. nominat. q. 15. nu. 13. nisi tamen sint in titulum & in perpetuum, quia tunc Precibus & nominationibus afficerentur, cum sint beneficia, Selua de benef. 2. part. quest. 11. nu. 13. in si. Gomez. ad Reg. de Triennali. q. 7. vel nisi essent unita alicui beneficio Ecclesiastico, Sel. q. 4. n. 9. & idem dicendum in leprosiarijs, & matricularijs, Philip. Probus tract. Regalium q. 9. nu. 10. ut & de elemosynarijs, Rebuff. d. q. 15. nu. 16.

IV. Non venient sub Precibus, & alijs expectativis manualia beneficia & ad nutum amovibilia, Staphil. de litt. grat. tit. nova forma expect. nu. 29. Wames. conf. 231. nu. 9. de prebend.

V. Beneficia servitoria, in quibus est annexum onus canendi in choro, vel canendi missam &c. Staphil. de litt. grat. tit. de litt. grat. §. quinta forma expectat. num. 6.

VI. Non comprehenduntur sub precibus beneficia, quæ dantur scholaribus ratione studij in aliqua universitate: cum non sint perpetua, ut sunt bene.

beneficia Ecclesiastica, *cap. precepta 55. distinct. nisi tamen deatur in titulum*,
Rebuff. d. q. 15. nu. 22.

VIII. Non cadunt sub Precibus beneficia vacantia ex causa permutationis,
 vel resignationis simplicis, *textus in cap. licet, in tua, & ibi Boet. Epo de rer.*
permut. in 6. Gemina. conf. 104. Staphil. de lit. grat. de varijs mod. vacat. nu. 20. Re-
buff. d. q. 15. nu. 64. Flam. Paris. de Resignat. benef. lib. 1. q. 4. nu. 28. quod intellige si
 fiat resignatio in manibus Papæ: si enim fieret in manibus Ordinarij aliqua ex
 causis, constit. 58. Pij V. quæ incipit, Quanta Ecclesiæ &c. expressis, liberè,
 ac simpliciter, hoc est, non ad favorem alicujus, tunc beneficia caderent sub
 precibus, licet forte alias beneficium foret reservatum, modò ipsa resignatio
 potuerit fieri in manibus Ordinarij, ut puta si facienda sit ratione incompati-
 bilitatis duorum Canonicarum, *Alex. Monet. tract. de Opt. can. c. 3. q. 5. nu. 127.*
sub fin. pag. 269. assertur & alia ratio, quod vera non dicatur vacatio, nisi ea
 quæ evenit per mortem naturalem, *Bald. in l. qui sit. ff. sol. matr. glo. ad Pragm.*
sent. §. Item quod omnia glos. verbi, facienda, tit. de collatio. & ideo fit, quod bene-
ficia vacantia etiam per simplicem resignationem in favorem tertij non ven-
niant sub Nominationibus, aut precibus Cæsareis. Arnulphus Ruz. eius tract. re-
gal. quest. 44. Limita nisi permutatio fieret in fraudem v. g. si senex in infir-
 mitate permutet cum nepote pingue beneficium, cum tenui, talem enim per-
 mutationem nullam declaravit Pius IV. *in constit. publicata anno 1564. Janua-*
rij 27 & senatus Parisien. ad paponem lib. 2. arrest. tit. 7. arresto. 1. qua de re plu-
 ra scripsi in tractat. permut. *part. 3. cap. 1. per tot.*

XI. Nec beneficia creata post PRECES CÆSAREAS, *VVames. conf. 242.*
num. 4. de prebend. Si enim PAPA concedat alicui, ut conferat primum be-
 neficium vacaturum, non poterit conferre beneficium de novo creatum,
Collecta in cap. in nostra Col. de Rescript. Rebuff. d. quest. 15. num. 44. In oppo-
 situm tamen facit, quod satis fit, quod beneficia reperiantur tempore vaca-
 tionis in eo statu, quo sunt alia beneficia Cæsari jure Precum affecta: ratio
 est, quia in beneficialibus inspiciendus est status præsens, *cap. cum de beneficio,*
de prebend. in 6. cap. cum cui, eodem, Abb. in cap. dilectus. col. de prebend. Magis
 tamen placet prior sententia, tum quia non erat intentio Cæsaris, *cap. Man-*
datu. de rescript. cap. cum in illis, de prebend. in 6. tum quia fundatores à fun-
 dationibus beneficiorum arcerentur, si simul atque creata essent debe-
 rentur: præterquam quod non erant beneficia tempore datæ Precum, ideo-
 que non entis nullæ sunt qualitates, & qualitas adjuncta verbo debet intelli-
 gi secundum tempus verbi, *l. in delictis. §. 1. ff. de noxal.* Accedit quod con-
 cessio Precum sit odiosa & restringenda, ut pote in odium ordinarium, *Cassad.*
decis. 8. de concess. prebend. qua de re latius infra, vers. XVI. quæritur.

X. Quæritur quid in beneficijs tempore datæ Precum suppressis; verbi gratia, si in Indulto Papæ sex Canonicatus, & præbendæ primo vacaturæ intra sexennium, sunt affectæ, seu applicatæ Fabricæ, aut mensæ Episcopali, ad dictum, aut aliud tempus, annexæ, an Preces capiant primam vacantem? Ita videtur, sed Precista habebit expectare donec tempus Inultu finitum sit, ut assequatur præbendam, per not. Barb. in cap. cum accessissent, num. 29. vers. circa istud, de constitut. Licet enim sit suppressa præbenda, non tamen canonicatus.

XI. Non comprehenduntur sub Precibus beneficia spectantia ad collationem duorum, si unitantum Preces decretæ sint, cap. cum in illis. §. si de præbend. in 6. Rota decis. 271. Nota glo. in antiq. Rebuff. de nominat. quest. 15. num. 45.

XII. Sed an comprehendantur beneficia monocularia; utpote si alicui competat unius dumtaxat beneficii collatio, an tali casu unicuique istud, seu monoculum beneficium comprehendatur sub Precibus; dicam infra in glos. verb. saltem quatuor, ejusmodi monocularia non comprehenduntur.

XIII. Quæritur, an matricularia & inferiora hujusmodi beneficia comprehendantur sub dispositione Precum; videntur comprehenduntur, quia beneficiorum appellatione veniunt majora & minora. *Solutio de benef. part. 2. quest. 3. cap. cum ad hoc, de Clericis non resident. quod intelligo dummodo dentur in titulum Arnulph. tract. juris regal. privileg. 15. num. 5. Philip. Probus eodem tract. questio. 9.*

XIV. Non comprehenduntur beneficia sita extra Germaniam, ut supra ostendi.

XV. Non comprehenduntur Vicariæ temporales; licet in perpetuis secus sit, *Clem. una, de off. Vicar.*

XVI. Sub Precibus non comprehenduntur pensiones, quia cum persona habentis extinguuntur, nisi sint datæ in titulum. *Gomes. ad reg. de Annali quest. 20.*

XVII. Precibus non afficiuntur beneficia de mensa, quæ sunt quæ perpetuò incorporata sunt mensæ Episcopali, aut capitulari, seu Abbatiali, ut noto ad Reg. VIII. Cancell. glos. 11. n. 16.

XVIII. Nec beneficia exempta, quæ nec cadunt sub expectativis, *Gomes. ad Reg. de infirmis quest. 5.*

XIX. Nec beneficia commendata, secundum opinionem Galpar. de Perusio tract. de reservat. quam refert Gomes. ad Reg. de triennali quest. 5.

(CUM CURA) Hoc exprimitur, quia alias non veniret beneficium curatum, cap. cum in illis, de præbend. in 6. ubi quando mandatur provideri de bene-

beneficio, non comprehenditur curatum : quod limita, nisi illud esset præbendæ annexum, *arg. cap. super eo, de præbend. in 6. Staphil. de lit. grat. tit. de nova forma expect. & etiam in materia favorabili non venit beneficium curatum, nisi exprimat, ut si Papa det potestatem conferendi beneficia, non veniret curatum, nisi expressum sit, Card. in cap. in nostra. quest. 4. de Rescript. Porro, ut dicatur beneficium curatum, seu Ecclesia Parochialis, inter alia substantialia hæc requirit GONZALES ad Reg. viii. glos. 65. potestatem fori pœnitentialis, id est, potestatem ligandi, & solvendi, quæ non cadit nisi in Sacerdotem, c. In novo, 21. distinct. idque ex necessitate, ratione oneris ipsi imposita glos. in Clem. dudum, verbo, Impediant, de sepult. ibi Abb. & Auctor. Rota in una Civitate. Decimarum 6 Feb. 1480. coram Illustrissimo Mantica. Secundo requiritur ut beneficium curatum sit perpetuum. Io. And. in cap. deliberatione, num. 1. verb. Prælationis, de off. leg. in 6. Tertio; ut sit certa parochia, & locus certis finibus, & limitibus constitutus, ac designatus, in quo populus alicui Ecclesiæ deputatus degit, c. Ecclesiis 14. q. 1. in pr. Concil. Trid. sess. 24. de Reform. c. 13. sub fin. ibi, Parochialis Ecclesiæ certos fines &c. Nam talis Ecclesiæ rector dicitur populum regere, cap. 1. de capell. monach. Nam alioqui Archidiaconi, Abbates, & similes habent curam animarum, & non dicuntur curati. Anast. German. tract. de Indult. Card. S. ac beneficia nu. 43. & seqq. Quarto requiritur, ut Rector Ecclesiæ curatæ exerceat curam nomine suo, non alieno, c. extirpanda. §. qui vero, de præbend. Quinto ut Rector Ecclesiæ parochialis sit unicus & non plures c. in apibus. 7. q. 1. cap. sicut una, 22. q. 2. sed unum tantummodo habeat Sacerdotem Oldr. ad. conf. 67. incip. quest. talis est, nu. 1. Staphil. de lit. grat. tit. de statu, & qualitate benef. Ex his efficitur, quod quamvis fons Baptismalis deficeret, non propterea desineret cura, quia ex actu baptizandi non infertur cura, cum baptisma etiam à muliere & laico exerceri possit, cap. ad lumina. 30. q. 1. Idemque dicendum quoad sepulturam & actum sepeliendi, ut & quoad perceptionem decimarum, quæ singula latius explicata habes apud Gonzales ad d. Reg. glo. 6. nu. 34. & seqq. Ad rem nostram quod attinet adverte, quod qui obtinet beneficia curata vigore Precum, non aliter institui debere quam præcesserit examen, & fuerint ab iisdem locorum Ordinarijs reperti idonei, Concil. Trid. sess. 7. c. 13. & sess. 18. c. 18. Nam periculosum in experto committere curam animarum, cap. cum sit. de etate & qualitat. sac. quod not. in cap. si forte, de electionibus in 6. Guimer. ad Pragmat. sanctio. tit. de collat. folio 94. col. 4.*

DE SECULARIBVS VEL ORD. HVIVSMODI REGVLARIBVS) Secularia
ergo beneficia, & regularia, Precibus sunt affecta; de secularibus dubitari non poterat, etsi pleraque existis etiam Precibus non comprehendantur, ut ostendimus supra, in verbo *super singulis beneficijs*, & ista secularia beneficia sunt

E 3

sunt

Requiritur
ad benefi-
cium cu-
ratum.

Secularia
& Regu-
laria sub
Precibus
compre-
henduntur

tur beneficia dictarum Ecclesiarum nisi sit de iis specifica facta mentio, *cap. quamvis §. quinquam de prebend. in 6.* Dicitur autem Ecclesia Cathedralis Episcopalis, quæ ob honorem Cathedralis appellatur, quia ibi Cathedra Episcopalis, & sedes sita est, *Archidiaconus in cap. statutum col. 1. de Rescript. in 6. Hostien. & alij in cap. ne pro defectu, de electio. Metropolitana verò Ecclesia dicitur Archiepiscopalis l. una, & ibi DD. C. de Metro. Beryto. lib. 11. cap. ut litigantes. de off. ordin. & exprimitur hic Metropolitana, quia in materia odiosa, appellatione Cathedralis non venit Metropolitana, licet sit Cathedralis. Unde illegitimus ut possit etiam in Cathedrali habere beneficia, non poterit habere in Metropolitana, *Io. Monach. & alij in cap. quamvis 1. in fi. de prebend. in 6. Rebuff. tract. de collat. §. 1. in pr.* Porro privilegia Archiepiscoporum, quæ sunt viginti quatuor; qui volet videre, consulat *Ruzum tract. de præminentia, quem citat Rebuff. ad concordata Rub. de collatio verbo Archiepiscopalis.**

f DIGNITATES) Ideò exprimentur, quia in materia ambitiosa, & restringibili appellatione beneficij non veniunt dignitates, *cap. quamvis de prebend. in 6.* Imò sic concedatur mandatum ad beneficia curata, & quæcumque alia non includeretur dignitatis curata *Clem. ne in agro, §. ceterum, de statu monachor. Rebus. in praxi tit. de dispensat. ratione etatis vers. aut Dignitates, & in Concordata in forma mandati Apostolici. in glos. verbi, aut dignitate.* Facultas enim conferendi derogans potestati Ordinarii est odiosa, & propterea restringenda, *ut supra diximus, & notat glos. Imò Petrus de Anchar. a. c. 2. de off. ordin. in 6.* Hinc necessaria fuit expressio dignitatum in hoc Indulto, ut Precistis afficerentur. In patria tamen & Diocœsi Leodiens Preces non capiunt dignitates eas, quæ ex consuetudine, ac potius Indulto Eugenij IV. & Sixti IV. debentur Canonicis præbendatis Ecclesiæ Cathedralis Leodiensis, *Selya tract. de benef. 3. part. q. 49. 10. Benediciti in cap. Raynuitius verbo, si absque, 1. num. 10. in Substit. fideicom. te testamen.* Extra casum tamen consuetudinis vel indulti deberentur Precistis, quod intellige, dummodo dignitates ipsæ in Cathedralibus, & Metropolitanis post Pontificales majores, aut in Collegiatis principales non existant, ut statim in Indulto subjicitur.

g PERSONATUS) Personatus est honor & præminentia in Ecclesia absq; administratione *Coras. de benef. part. 4. cap. 3. num. 7. Flam. Paris. de Resignat. benef. cap. 1. nu. 91. licet propriè non sit dignitas, conf. 105. incip. in Ecclesia, col. 2. nisi ex fundatione, statuto, vel consuetudine talis habeatur. VVames 257. num. 5.* Hinc statutum loquens de personatu, non complectitur dignitatem. Idem in litteris ad beneficia, ut si quis impetret

am & deo
tr. sub
Precibus
Casu com-
prehenduntur.

Preces capi-
unt de
dignitatibus.

Sicut in
Diocœsi
Leodiens.

Personatus quidam

impetret personatum, non possit sibi provideri de dignitate cum administratione vel iurisdictione. *arg. c. qu. unvis. de prebend. in 6. Staphil. de lit. gr. tit. de modo. & forma impet. num. 5.*

Preces capitani administrationes.

h ADMINISTRATIONES) Intelligi Ecclesiasticas, quæ erectæ sunt auctoritate Episcopi, & in titulos creatæ, quippe quæ cadunt sub Precibus, Nominationibus, & reservationibus etiam Apostolicis, cum sint Ecclesiastica beneficia *glo. in Clem. sin. verbo beneficiorum, de decimis. Salva de beneficio part. 1. q. 3. nu. 29. Rebuff. in praxi tit. seculare beneficium quoduplex nu. 15. Gomez. ad reg. de Infirmis q. 23. & hæc dictio largè sumpta comprehendit Prioratus, qui nominatis, & Graduatibus, si tempore præstituto vacent, debentur, text. in Clem. 1. & ibi Card. de Rescript. & in c. 2. de atate, & qualitate, dummodo non sint conventuales, nisi alioqui commendatus, seu nominatus esset qualificatus, Staphil. de lit. gr. tit. de Octava forma expectat. nu. 7. Adverte tamen, quod si ejusmodi administrationes essent de jure patronatus laici, vel mixto, non caderent sub Precibus seu reservationibus Apostolicis, per ea quæ infra dicam, verbo Præsentationem*

Preces quæ officia capiunt.

i OFFICIA) Intelligi etiam Ecclesiastica, quæ sunt verè & propriè beneficia, prout sunt thesauraria, Sacristia, Primiceriatus, Archipresbyteratus, Cantoria, quæ officia sunt aliqua præ eminentia, & honore, licet in hoc attendenda sit consuetudo, quia illa censenda dignitas, quæ ex consuetudine talis habetur, *Panor. in cap. de multa de prebend. Rebuff. tract. de pacif. possess. nu. 86. & in tractatu nominat. q. 15. nu. 12. Et hæc officia sunt verè Ecclesiastica, cap. 1. cum vero, de concess. prebend. c. cum accessissent, vers. quocirca, de consuet. Clem. 1. verbo officia, de regular. Pavinus tract. de off. & potest. cap. sede vacante 2. prel. num. 8. vers. Tertio modo, Hoieda de incompatibil. benef. 1. parte nu. 3. cap. 8 & cap. 16. num. 1. Rebuff. d. loco, ubi tradit differentiam inter dignitatem, personatum, & officium. In his igitur officiis cadunt Preces; nam ex quo hic agitur de clericis, præsumitur mandari de officio Ecclesiastico, Feli in c. In nostra, coroll. 22. de Rescript.*

Beneficia electiva quæ dicuntur, & an ea cadant sub Precibus.

k PER ELECTIONEM) Propriè hic dicuntur beneficia electiva, quando in iis proceditur per electionem, quæ requirit confirmationem superioris, *per glo. in Clem. quia contingit verbo electionem, de rel. dom. Feli. in c. In nostra, coroll. 32. de Rescript. Anast. Germon tract. de Indult. card. S. ac beneficia. nu. 23. nam sunt alia beneficia, quæ dantur per viam electionis, nec tamen exquirunt confirmationem, & dicuntur potius collativa, Rebuff. tract. Nominat. q. 15. nu. 32. licet ista dici potius debeant mixtû beneficia, ut quæ participant de electione, & collatione; nam mixta est quod ex duobus sapit extremis. L. Imperium, ubi DD. ff. de iurisdic. omnium Iud. Prioris igitur generis beneficia electiva cadunt sub Precibus Cæsaribus, ut in textu hic, quæ etiam necessario hic exprimi debuerunt, cum*

cum clausula ad collationem, provisionem presentationem, institutionem, seu quamvis aliam dispositionem communiter vel divisim spectantia, non includat beneficia electiva, *Clemen. 1. de prebend. Anast. Germon. tract. de Indult. Card. §. ac beneficia num. 2.* Hinc etiam Cardinalium Indulta habentia clausulam ad collationem &c. capiunt beneficia electiva, quamvis expressa mentio de illis non fiat, *Par. decis. 160. nu. 2. lib. 3. Achilles de Grassis, decis. 10. de privileg. Gonzales ad Reg. VIII. Cancellaria glos. 19. num. 3.* Verum in hac civitate & Diocesi Leodiensi Preces non afficiunt beneficia & dignitates Electivas ob constitutiones Pij II. de data 1558. Sixti. IV. de Anno 1479. quæ confirmant aliam constitutionem Eugenij IV. de data 1432. quoad liberam electionem dignitatum, & beneficiorum in Civitate, & Diocesi Leodiensi existentium, ut & Julij III. de Anno 1544. quibus accedunt Privilegia & Indulta Maximiliani Imperatoris de anno 1518. & Caroli V. de data anno 1554. successivè edita, & promulgata, confirmantia dictas Pij, Eugenij & Sixti constitutiones: & sic per clausulam derogatoriam concordatorum, quibus etiam in hac patria facultas relinquatur eligendi, huic Indulto insertam, non potest censeri sublatum jus electionis ante dicta concordata, per dictas Pontificum constitutiones concessum: nam vincula plura sunt uno fortiora, & existentibus pluribus impedimentis uno sublato, aliud remanet, *L. si Domus tua, 20. ff. de servit. urb. prad. Navar. cons. 16. & 17. de Rescript. Gonzales ad Reg. VIII. Cancell. Glo. 12. nu. 94. & 95.*

I DVMmodo) Hæc dictio modum inducit, non conditionem, ita ut, si quis vigore Precum acceptaret dignitatem majorem post Pontificalem hæc acceptatio ipso jure non caderet, sed resolvenda esset, *VVames. cons. 279. nu. 5. in si. vol. 1. plura de hac voce vide Baldum in cap. dudum 2. coroll. 6. num. 27. de electio, & de ista clausula: DVMmodo DIGNITATES IPSÆ IN CATHEDRALIBVS, &c. vide Fely. in cap. In Nostra. nu. 15. de Rescript. Gomez. tract. de Expectativis ante nu. 62.*

in POST PONTIFICALES MAJORES) Quomodo cognoscatur ista majoritas, tradit Card. in cons. 30. col. 3. vers. Idem est dare, & Alphons. Sotto ad Reg. 3. Cancell. ubi vide si lubet, qua ibi noto, Mandol. ad d. 3. Reg. Cancell. quaest. 4. per tot. Adverte autem quod dignitas major post Pontificalem non venit in gratia ad dignitates, ut præter Aegidium Bellam. *decis. 698.* scripsit Gonzales ad Reg. Cancell. VI II. glo. 9. §. 1. nu. 20. Hinc in facultate, quam daret Papa conferendi etiam reservata qualiacumque, adhuc non veniret dignitas major post Pontificalem, *Gomez. tract. de grat. Expect. nu. 45.* ubi scribit, quod si Papa dat litteras expectativas, litteræ ad illas non extenduntur, quæ post Pontificales, majores censentur, quod & probat Anast. Germon. *tract. de Indult. Card. §. ac irritum, num. 50.* Ex quibus videtur quod necessaria non fuerit dignitatum harum hoc loco exceptio; Veruntamen ambiguitatis tollendæ

F

caussa

Preterita
non obti-
nent beng.
ficia elec-
tiva in
patria
Leod.

Potentia
vocis
Dummodo.

Dignitas
major
post Pon-
tificalem
qui cogno-
scatur.

causâ hic expressâ fuerunt. Nam in litteris Apostolicis omnia clara esse debent, cap. *quam gravi, de crim. falsi.*

n AUT COLLEGIATIS PRINCIPALES) Quæ principalis dicatur in collegiata, vide Alphonsum Sotto ad Reg. 3. *Cancel. & si lubitum est, ea quæ ibi scripsi, alijque supra memorati consulantur.*

o COLLATIONEM, PROVISIONEM) Ista verba solent apponi in omnibus litteris expectativis, juxta cap. *cum in illis, de præbend. in 6. alias litteræ, essent de falso suspectæ, st. apbil. de litt. grat. & iust. in 4. form.* Licet sint qui putent appellatione collationis contineri præsentationem, electionem, institutionem, & confirmationem, lo. *And. in cap. Ex tenore, de concess. præbend. Clem. unica, ibi DD. de concess. præbend.* cui opinioni adversatur cap. in illis §. cum autem de præbend. in 6. verum prima opinio habet locum, quando verbum collatio profertur à lege, in qua non datur ambitio. Secus enim in rescript. Principis, quæ tanquam ambitiosa sunt restringenda, cap. *quamvis de præbend. in 6. glos. d. Clem. unica, Gonzales ad regulam de alternativa glo. 16.*

Potesz
dictionis
Provisio.

p PROVISIONEM) Hæc vox latius patet quam collatio, de qua in superiori glossmate, cum contineat omnes modus per quos providetur Ecclesiæ, videlicet nominationem, postulationem, electionem, præsentationem, confirmationem, institutionem & collationem, glo. in *Clem. si. verbo. provisioni, de electio. Clem. auditor, de Rescript. quæ licet loquatur de provisione, procedit tamen in præsentatione seu institutione, Rot. a decis. 212. in fin. no. Bellam, decis. 621. sic etiam verbum, DISPOSITIONIS, de qua hic infra, ibi, QVAMVIS ALIAM DISPOSITIONEM, latissimum est, cap. *cum in illis §. illis vero, ibi DD. de præbend. in 6. Clem. unica, ibi glos. verbo, dispositionem de supplend. neglig. Prelator. Gemini. conf. 65 incip. circa primum in principio, vers. verbum dispositiones, maximè propter dictionem generalem additam dicto verbo, Et ALLIAM. Gemina. conf. 15. incip. super primo. nu. 3.**

Quæ beneficia
iuris
patronatus
subiaceant
aut Precibus.

q PRÆSENTATIONEM) Hic dubitari potest, an quia jus istud nominandi Cæleri concessum, latissimè pateat, utpote ob illius in Ecclesiam benemerita, & favorem personarum, comprehendi videantur beneficia Juris patronatus? quæ quæstio hac distinctione decidi potest: aut loquimur de Jur. patronatus Laico, vel mixto, aut Ecclesiastico: si de Laico loquimur, jus istud nominandi, seu Preces portigendi ad illud non extendetur. In primis, quia noster textus *supra initio §. 2. loquitur de personis in qualibet dignitate Ecclesiastica constitutis, ergo secus est in profana, Rebuff. tract. Nominat. quæst. 8. n. 34. & seq.* Nā licet Põtilicia Indulta, etiã quibus prægnatissimè derogatoriæ & derogatoriarũ derogatoriæ clausule infertæ sint, nõ cõseatur derogatũ ordinationi, & juri fũdatoris, adeoq; virtute nominationũ acceptari possũt beneficia, quæ pertinent ad jus patronatus alicujus, cap. 2. de præbend. in 6. cap. cum dilectus

de ja-

de iure patron. id tamen generaliter verum non est, sed obtinet tantum in fundationibus, & iure patronatus Laicorum, non etiam Ecclesiasticorum, videlicet, quando ex bonis Ecclesiæ beneficium fundatur, dotatur, aut à Laico dotatur Ecclesiæ; iuxta glos. in Clem. 2. verbo *presentare*, de iure patronat. cap. dilectus 6. ubi glo. de off. Legat. Rochus de Curte de iure patron. verb. ius. q. 7. Rebuff. de nominat. q. 8. Nam in hoc iure patronatus Ecclesiastico, obtinent nominationes, & regulæ reservatoriæ Cancellariæ, & in eo conveniunt omnes, VVamef. conf. 252. nu. 11. vel 1. ill. ^{mus}. Card. ⁱⁿ. Seraphinus, decis. 1420. num. 2. Mandos. ad Reg. 1. Cancellariæ. q. 10. nu. 5. DD. in d. cap. cum dilectus. Ratio diversitatis est, quod non facile sed Apostolica velit alteri jus suum auferre, vel illi in aliquo derogare, ne forte Laici à suis fundationibus pijs, quarum occasione plerumque jus patronatus habent, deterreantur. Feli. in tract. quando littera Apostolica derog. iuri patronatus, limit. 3. VVamef. conf. 255. nu. 13. vol. 1 & ideo generalis dispositio non trahitur ad beneficia patronata Laicorum. Lapsus alleg. 96 incip. beneficia vacantia. Rochus de Curte de iure patron. verbo Honorificum, num. 22. quod secus in iure patronatus Ecclesiastico, quia in eo cessat prædicta ratio, & facile præjudicatur d. juri, Aneas de Falcon. de reservat. q. 4. principali effectu 14. Cassad. decis. 4. num. 2. de iure patron. Covarr. cap. 36. præct. questio. num. 5. Nec refert quod summus Pontifex in suo Indulto permittit Cæsari nominationem beneficiorum ad præsentationem quorumcumque collatorum: quia per hoc non censetur derogasse iuri patronatus Laico, et si derogasset, ejusmodi derogatio non efficeret jus patronatus illustrium personarum, quæ habent plerumque collationem quatuor, & amplius beneficiorum, ut hic disponitur, nam in his specifica & determinata esse debet Papæ derogatio, ut diximus ad Reg. Cancell. 40. de derog. juris patron. nu. 17. Nam generalis dispositio non extenditur ad casus privilegiatos aut speciali nota dignos, ut notat Erasmus à Chokier frater meus in suo tract. de Jurisd. Ordinarij in exemptos. Verum, quid in tertia juris patronatus specie? videlicet mixto, hoc est, partim Laico, partim mixto, an cadat sub dispositione huius indulti? videtur opinio negativa probabilior: nam in favorabilibus potius est attendenda qualitas Laicalis, ne Laicus propter Clericum perdat suum privilegium, hoc enim æquum est, quod in re individua non patiat quis præjudicium ratione societatis, quæ illi cum altero communis est, Rebuff. tract. nominat. q. 15. nu. 6. & idcirco potest Papa conferre beneficium juris patronatus Laici, & Ecclesiastici simul: quod non posset, si esset jus patronatus merè Laicum. Rochus de iure pat. in verbo. ius. nu. 23. citat Rotam decis. 21. incip. Papa, de concess. præbend. in antiq. Philip. Probus tract. iuris Regaliorum, q. 12. nu. 19. Itaque casus Juris patronatus mixti non veniret sub dispositione hujus Indulti, quod limita, primò, quan-

do Laicus patronus habet majorem, vel saltem æqualem partem vocum in dicto Jurepatronatus mixto; nam si pars vocum patroni Ecclesiastici esset major, & præponderaret vocibus Laicorum, veluti si jus patronatus ad unum Laicum, & ad duos Clericos spectaret, vel si ad Decanum alicujus Ecclesiæ, & ad Priorem monasterii, & ad pastorem Laicum certi loci, tunc attenditur major pars prædominans: cum semper à potentiori fiat denominatio, *Gonzales ad Reg. VIII. Cancell. glo. 18. nu. 15. L. quæritur. ff. de statu hominum, Lason. in L. in pr. nu. 21. de verbor. oblig. Gambarus de off. & potest. Legati lib. 3. num. 368. vers. fallit tamen, Covar. d. c. 36. num. 5.* Limita secundò, quando Jus patronatus mixtum, imò etiam Laicum solum competit ex fundatione, constructione, seu dotatione vel donatione facta ab habente illud ex aliquo ex prædictis titulis. Nam reliqui patronatus competentes ex præscriptione, consuetudine, vel privilegio, aut usurpatione, aliove quocumque modo, non proficiunt ad reservationem Pontificiam. *Gonzales d. glo. 18. nu. 18.* & ex consequenti ad Indultum istud, quo datur Cæsari facultas nominandi &c. quia Cæsarianus jure cedentis uti debet; juribus vulgaribus

r COMMUNITER. VEL DIVISIM) Et sic Preces istæ primariæ non tantum afficiunt beneficia, quorum collatio spectat ad Capitula, sed etiam ad singulos de Capitulo, qui sunt Ordinarij, c. *fin. de præb. in 6. VV. ames. conf. 220. n. 3* ubi scribit, quod expectativa ad collationem capituli concessa, extenditur ad Turnarij collationem, *Rota decis. 4. & 16. de concess. præbend.* Quod extenditur etiam si non conferat vice capituli, sed ut antiquior Canonicus, vel si collatio spectet ad plures, aut ad duos seniores sacerdotes, aut Diaconos &c. quia ratione canonicatus de Capitulo sunt, *Abb. in cap. per illorum de præbend. in gloss. ult. per cap. eam te, de Rescript. in 6. licet aliud sit, si canonicus conferat jure speciali, ut pote ratione dignitatis, aut alia, non tamen vice Capituli; tum enim Preces Capitulo directæ, etiam cum clausula ista: CONJUNCTIM. VEL DIVISIM, non astringunt illum singularem canonicum, glo. & DD. in d. c. *fi. Rota decis. 49. incip. in diocesi, de concess. præbend. in antiq. Gonzales ad d. Reg. 82. glo. 9. §. 1. num. 18.* quia non intendit Papa gravare alteram dignitatem extra Capitulum, c. *cum in illis, §. si verò. de præb. in 6.* Hinc fit, ut soleant dirigi Preces & nominationes Decano, & Capitulo singulisque Canonicis, & personis Ecclesiæ, & dignitatibus, aut etiam Præposito & Capitulo: quod intelligitur quando istæ personæ sunt Capituli capita, d. *c. eam te. & cap. ex parte Decani de rescript.* Adverte tamen quòd si collatio spectet communiter ad Episcopum seu Prælato & Capitulum, Precesque Cæsareæ insinuentur soli Prælato, afficient etiam Capitulum, cui non fuit facta insinuatio, *Rebuff. tract. nominat. q. 14. nu. 80. & privileg. 106. nu. 34. Guimer. ad Pragm. sanctio. tit. de collatio, & statum. verbo spectat.**

Preces afficiunt beneficia solum ad collationem Capituli, sed etiam singulorum de Capitulo.

PRIVILEGIUM
REGULARIUM
ET
CONTINENTARIUM
IN REGULA
CANCELLARII
APOSTOLICE
L. III
8

S SINGULIS PERSONIS) Sed an cæci, surdi, muti, aut aliqua parte corporis vitiiati, sint capaces istarum Primariis Precibus? & videntur esse, quia ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus, *l. de pretio, ff. de public. in rem actio*. Hic casus tamen distinctionem recipit: Nam aut agitur de acceptando beneficio, quod habet aliquem ordinem annexum actu, vel in proxima potentia, veluti intra annum, aut de beneficio, quod non habet ordinem annexum: priori articulo, dubium non est, quin sint incapaces Precibus tales personæ: quia inhabilis ad ordines, inhabilis quoque est ad beneficium, & qui repellitur ab ordine suscipiendo, etiam repellitur à beneficio obtinendo. *Maiol. tract. de irregul. lib. 1. cap. 20.* Cæcus autem repellitur ab ordine suscipiendo & beneficio obtinendo, *Maiol. d. c. 10.* Idem de surdo, *Maiol. lib. 1. cap. 25.* Similiter de mutis, *Maiol. d. lib. 1. cap. 26.* Secundo autem casu videtur illos esse capaces, dummodo non sint beneficia curam animarum requirentia, accedente Pontificis dispensatione, neque enim alius super irregularitate, quæ ex corporis vitio nascitur, dispensat; *Covar. in Relectio. cap. si furiosus, 1. parte in initio.* Caterum, si corpore vitiiati sint dispensati simpliciter ad ordines, non videntur dispensati ad beneficium, nisi fortassis simplex: dispensatusque ad beneficium simplex non erit dispensatus ad beneficium curatum, aut requirens personalem residentiam, *Burg. tract. de irregul. parte 2. tit. de Interpret. exten. & restrict. dispens. Covar. de sponsal. & matrim. 2. part. cap. 7. §. 8. num. 6.* Ex quo fit, ut Præcistæ corpore vitia, beneficia vigore Precum citra dispensationem acceptare non possint. Neque obstat Indulti textum simpliciter, & indefinitè loqui, ibi PERSONIS SINGULIS, quia restringenda sunt ad habiles, *arg. text. cum glo. in l. in provinciali, §. final. cum l. seqq. ff. de No. operis, nunciat. ubi dicitur omnes cives admitti adnunciandum novum opus in publico, quia reip. interest, & tamen ad idoneos restringitur, ut ibi per glo. Cagnol. ad Reg. Servus Reip. ff. de reg. iur.*

r IN VNO BENEFICIO) Neque enim Papa intendit eundem collatorem pluribus beneficiis gravare, nisi aliud exprimat, *cap. Mandatum, de rescript.* & ideo si nominatus ad primam præbendam, negligit illam petere, extincta erit illius gratia, *cap. si Clericus, cum ibi, not. de præbend. in 6. Staphil. de lit. grat. tit. de Sexta forma expectat.* Et locus erit secundæ expectativæ. Ideo executor secundæ Impetrantis poterit monere primum, ut faciat sibi provideri, præfigendo eidem tempus competens, quo elapso poterit secundo providere, quod tamen limitatur duobus modis, 1. nisi in literis princ. adsit clausula, QVAM DUXERIT ACCEPTANDAM, quia tunc licet per negligentiam omittat primam acceptare, poterit nihilominus petere secundam nulli alii debitam, *Ros. decis. 37. incip. not. quod ibi.* Nec isto casu locum habet dispositio dicti cap. si Clericus. Secundo quando neglexit petere debitam, dum adhuc res est integra: tunc enim potest illam vacantem adhuc petere & acceptare *Aegid. decis. 738. incip. Canon-*

(cæci, surdi, muti an sint capaces istis Precibus?)

Preces in uno duntaxat beneficio Collatoris gravat. Precisa si sit negligens in acceptando an excedat sua gratia?

nicus fac. text. in cap. si tibi absent. de prebend. in 6. Sed quid si acceptatio fuerit invalida? variare poterit, & aliam acceptare, DD. in cap. ne captanda, de concess. prebend. eligens enim male iterum poterit eligere, Mohedanus decis. d. prebend. qua de re paulo post dabitur vobis uberior scribendi seges. Sed an vocandi sint Collatores, quando Preces istæ conceduntur? Rebuff. tr. nominat. quest. 13 postposita opinione affirmativa, negativam tuetur, quia quando Papa concedit beneficia Ecclesiastica, vel scribit, ut alicui conferantur, nullus citatur, cap. cum secundum Apostolum. de prebend. not. in cap. dudum, de presump. Et c. cum olim, de re iud. Albert. in d. l. nam ita, col. ult. Sic ergo dicendum quando conceduntur Preces & nominationes ab Universitatibus, vel Cæsare ut nulli Collatores sint vocandi.

u SALTEM QUATUOR BENEFICIA) Monocularia igitur beneficia sub his Precibus non comprehendantur: quod & generaliter receptum est illa non cadere sub generalibus & indeterminatis gratiis expectatis, neque enim verisimile Pontificem voluisse privare ordinarium Collatorem unico lumine. glo. in verbo incerta, in Clem. 1. de prebend. Gemina. cons. 36. incip. quod collatio facta. Steph. Bertrand. cons. 194. vol. 3. part. 2. V. Ames. 204. num. 6. de prebend. Et cons. 255. nu. 17. §. 3. in pr. Guimer. ad pragmat. sanctio. tit. de collatio. pag. 91. Cui autem incumbat onus probandi Collatorem habere quatuor beneficia sub collatione sua, vide Rebuff. tract. de mand. Apostolicis, in glo. declarantes, ubi scribit esse excipientis hoc probare, id est: eius, qui negat. per l. quoties, §. qui do. lo. ff. de probat. aliud autem est in Mandatario, qui tenetur probare Collatorem, cui est directum mandatum, habere quatuor, aut decem beneficiorum collationes: quia fundat se in numero, ergo illum probare debet, arg. l. eam, ff. de neg. gest. Sed in casu nostri textus queritur primò: quid si habenti quatuor beneficia directæ fuerint Preces, & postea unum illorum fuerit unitum, quid juris? nocebitne Precis? Nequaquam, quia tempus data in hoc inspicitur, cap. si eo tempore, de Rescript. in 6. Imol. in Clē. 1. in fi. de prebend. Queritur secundò: si in istis quatuor unum, vel plura spectent ad collationem istius Collatoris, cum alia conjunctim, an Preces habeant locum? Ita videtur, quia meū dicitur, quod mihi cum alio comune est, unde licet spectent etiam ad collationem alterius, tamen etiam ad illius, l. si quis servos, ff. de leg. 3. l. prepillus, §. fin. ff. de verb. signif. In oppositum tamen facit, quod in odiosis meum proprie dici non possit, quod mihi cum alio commune est, l. quæstrum, §. Celsus, ff. de fundo instruct. leg. Latissime Iason, l. servi electione, §. Labeo, nu. 1. 4. 20. 21. 22. ff. de leg. 1. privilegia autem sunt strictissime intelligenda, ut quando fieri potest, minus præjudicent ordinariæ potestati, quæ est favorabilis, & quæ nititur jure communi. Archid. late in cap. frater, 16. quest. 1. nu. 5. Francus, cap. cum in illis, nu. 2. 3. de prebend. in 6. Card. Tuschus pract. conclus. iuris conclus. 731. num. 6. Queritur terciò: quid si unum tantum in Imperio habeat, plura extra Imperium?

*Monocul-
laria be-
neficia no
compre-
henduntur
sub
Precibus.
Preces af-
ficiunt
Ordinari-
os habon-
tes colla-
tiones 4.
beneficio-
rum
Cui incu-
bat onus
probandi
collatio-
nem 4. be-
neficia.
Quid si
unum be-
neficiū
unitur 4
quatuor.
Quid si
unitum 4
quatuor
sit ad col-
lationem
coniu-
ctim cum
alio.*

perium videtur etiam talem Collatorem posse gravari, quia sicut gravamen respicit totum patrimonium, *l. si fidei commissum, §. 1. ff. de iudic.* ita ut hoc gravamen beneficiorum respicit omnia beneficia, & sic illud beneficium in Imperio non censetur monoculum. Verum contrarium dicendum est: quia Indultum expressè requirit, ut habeat quatuor saltem beneficia in Imperio, aliud tamen si ordinarius Collator haberet collationem unius beneficij in Imperio, & præsentationem aliorum plurium in eodem Imperio, nec enim dicitur esse beneficium monoculum; aut si Collator haberet collationem solum in uno, & in aliis beneficiis tribus conferre posset cum aliis Collatoribus sociis, tunc enim mandatum de providendo, vel Collatio vigore Precum facta subsistet, nam necum etiam dici non potest, quod cum aliis commune est, ut prædixi, *lason in d. l. servi electione, §. Labes, nu. 29. ff. de leg. 1. per not. Menoch. lib. 2. cent. 1. casu 201. nu. 95. & 96.* quod & notavi ad reg. VIII. Cancellariæ glo. IV. Non obstat, quod hoc admisso Collatores Ordinarii videantur immodicè gravari, ut vix unquam suo iure conferendi in vita utiliceat: quia cum ipsius illud conferendi ex indulgentia S. Pontificis habeant, conqueri non debent si Pontifex eandem facultatem illis semel in vita Cæsaris restringat, præsertim cum Pontifex per eiusmodi concessionem, omnem potestatem à se non abdicarit, sed potius maiorem sibi reservaverit, ita quod posset in collatione cum quovis ordinario concurrere, imò prævenire *cap. 2. de præbend.*

X. POSTQUAM ILLIS IPSIS CANONICE PROVISUM) Ecce vides quod ultra Cæsaris nominationem opus sit nova Ordinarii institutione, seu collatione, ut latius supra ostendimus, initio Sectionis II. in scholijs verbi. Quid si PER TE. vers. undecimo queritur.

Sectionis III. Summarium.

Extenditur autem hæc facultas, ut sua Cæs. Maiestas possit, unam & eandem personam supradictis Collatoribus & Collatricibus simul, vel successivè nominare, ita tamen, quod quamprimum persona sic nominata, de aliquo beneficio provisâ fuerit, ejus nominatio quo ad alios Collatores vel Collatrices, ipso iure expiret, & quo ad easdem Preces Canonicatum, & præbendam, ac dignitatem, seu personatus, administrationes, vel officium, in una Ecclesia pro unico duntaxat beneficio computari debere.

Seccio

Quid si
Collator
si unus
tantum
in Imperio
habeat
plura ex-
tra Imperium